

Bredbandsstrategi för Europa

Näringsdepartementet

2010-10-29

Dokumentbeteckning

KOM(2010) 472

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Europeiska bredbandssektorn - investeringar i digitalt baserad tillväxt

Sammanfattning

Som en del av åtgärderna som aviserats i En digital agenda för Europa har Europeiska kommissionen beslutat om ett bredbandsmeddelande. Meddelandet innehåller anvisningar om hur bredbandsmålet i En digital agenda för Europa ska uppnås och hur man på bästa sätt främjar offentliga och privata investeringar i nät med hög och ultrahög hastighet. Kommissionen anvisar i meddelandet insatser som syftar till att förbättra de nationella bredbandstrategierna, att främja investeringar och minska investeringskostnader, att främja trådlöst bredband, att förstärka och förenkla användning av strukturfonder och landsbygdsprogrammet och att utveckla finansiella verktyg för bredbandsutbyggnad. Regeringen välkomnar meddelandet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I strategin för Europa 2020¹, som antogs av Europeiska rådet i mars 2010, anges En digitala agendan för Europa som ett av sju flaggskeppsinitiativ,

¹ Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (KOM (2010) 2020 slutlig)

som alla syftar till att målen i strategin ska förverkligas. I enlighet med detta beslutade kommissionen den 19 maj 2010 om meddelandet en Digital agenda för Europa. Agendan innehåller sju prioriterade åtgärdsområden med omkring 100 uppföljningsåtgärder, varav 31 på lagstiftningsområdet. Ett av åtgärdsområdena är ökad tillgång till snabbt och ultrasnabbt Internet. I En digital agenda för Europa vidareutvecklas målen för bredbandsutbyggnaden i EU, som tidigare fastslagits i Strategin för Europa 2020, och ett bredbandsmeddelande aviseras som en nyckelåtgärd i det fortsatta arbetet. Bredbandsmeddelandet skulle innehålla en gemensam ram för åtgärder i EU och medlemsstaterna för att uppnå bredbandsmålen.

I enlighet med vad som aviserats antog kommissionen den 20 september flera åtgärder för att underlätta utbyggnaden av och tillgången till snabbt och ultrasnabbt bredband i EU. Paketet består av en rekommendation om reglerat tillträde till nästa generations accessnät och ett förslag till beslut om ett program för radiospektrumpolitik. Kommissionen antog också meddelandet European Broadband: investing in digitally driven growth (Bredbandsmeddelandet) om hur man bäst främjar offentliga och privata investeringar i nät med hög och ultrahög hastighet. Meddelandet presenterades vid rådsarbetsgruppen den 24 september. Samma dag presenterade kommissionen även ett utkast till rådsslutsatser som förbereds för antagande vid telerådet den 3 december. Behandling av rådsslutsatserna pågår under hösten 2010.

1.2 Förslagets innehåll

1.2.1 Bredbandsmål

Utgångspunkten för Bredbandsmeddelandet är bredbandsmålet som det angetts i Strategin för Europa 2020 och En digitala agenda för Europa:

Snabbt bredband senast 2020: Bredband på 30 Mbit/s eller mer för 100 procent av EU-medborgarna. 50 procent av hushållen i EU bör ha bredbandsabonnemang som avser mer än 100 Mbit/s.

Basbredband för alla senast 2013: basbredbandstäckning för 100 procent av EU medborgarna.

Bredbandsmeddelandet innehåller anvisningar om hur bredbandsmålet ska uppnås, och om hur man på bästa sätt främjar offentliga och privata investeringar i snabba och ultrasnabba bredbandsnät. Investeringar i nya, öppna och konkurrerande nät måste främjas av insatser på nationell och lokal nivå som syftar till att minska kostnaderna.

1.2.2 Marknadsutvecklingen på bredbandsmarknaden

Bredband levereras idag främst via kopparnätet, kabel-tv, eller trådlösa nät, fasta eller mobila. Inom EU finns idag ca 124 miljoner fasta och 25 miljoner

mobila bredbandsabonnemang, där en vanlig hastighet för nedladdning är minst 2 Mbit/s medan hastigheten för uppladdning är betydligt lägre.²

2010/11:FPM12

För att uppnå bredbandsmålet kommer det att behövas betydande investeringar i nya nät och uppgraderingar av befintliga nät. Kostnaderna för att 2020 uppnå målet 30 Mbit/s för alla EU-medborgare, uppskattas till 38-58 miljarder euro. Motsvarande siffra för att 2020 uppnå målet 100 Mbit/s för 50 procent av alla hushåll uppskattas till 118-268 miljarder euro.

1.2.3 Uppnå bredbandsmålet

En europeisk bredbandsstrategi ska främja konkreta åtgärder som stimulerar investeringar, t.ex. genom minskade kostnader, och en effektivare infrastrukturkonkurrens. Sådana insatser bör koordineras både på europeisk och nationell nivå. Kommissionen avser därför arbeta med medlemsländerna i syfte att få till stånd effektiva nationella bredbandsstrategier.

1.2.3.1 Nationella bredbandstrategier

Alla medlemsländer har bredbandsstrategier men endast ett fåtal har en handlingsplan med åtgärder om hur målet ska uppnås. Kommissionen avser att arbeta tillsammans med medlemsländerna för att förbättra detta, bl.a. genom att främja utvärderingar och erfarenhetsutbyte mellan länder t.ex. vad gäller möjligheter till finansiering. Medlemsländernas strategier måste innehålla ett sammansatt paket av policy åtgärder som stimulerar och kompletterar marknadens utbyggnad. Privata investeringar kan t.ex. uppmuntras genom en ändamålsenlig samordning av planering och samutnyttjande av fysisk infrastruktur och genom riktade insatser för finansiering. Strategierna måste också innehålla en långsiktig och balanserad syn på spektrumfördelning och riktlinjer för användningen av olika EU medel och medel från Europeiska investeringsbanken. Möjligheten att göra uppföljningar ska förbättras bland annat genom ett nytt Digital Agenda Scoreboard med indikatorer som ska underlätta för medlemsländerna att övervaka och jämföra bredbandsstrategier.

1.2.3.2 Främja investeringar och minska investeringskostnader

Kostnaderna för investeringar i infrastruktur kan reduceras avsevärt genom ökade insatser på nationell och lokal nivå. Det kan exempelvis ske genom förbättrat planarbete eller möjligheter till ersättning för samutnyttjande. Andra förslag på möjliga åtgärder är bl.a. att samförläggning av kanalisation kan vara en förutsättning för att beviljas bygglov, samordning av grävarbeten, att kommuner och myndigheter använder de möjligheter som finns att inhämta och sprida information om befintlig infrastruktur, och att

² Europe's Digital Competitiveness Report - SEC(2010) 627. Mobile 'lines'= dedicated data cards + usbkeys + dongles.

undanröja administrativa hinder, t.ex. svårigheter att få bygglov. Offentliga aktörer på nationell eller lokal nivå kan finansiera eller bygga ut bredband om detta sker i linje med statsstödsreglerna.

Kommissionen kommer under 2012 att göra en uppföljning av medlemsstaternas insatser för att minska investeringskostnaderna. Under 2011 kommer även Body of European Regulators for Electronic Communication (BEREC) att prioritera bredbandsutvecklingen i sitt arbete.

1.2.3.3 Främja trådlöst bredband

Den högsta tillväxten på den europeiska bredbandsmarknaden kan hänföras till ett ökat antal mobila bredband, där penetrationen mer än fördubblades under förra året. Trots att radiofrekvensband har avsatts att användas för elektroniska kommunikations tjänster såsom mobilt bredband, har många medlemsländer fortfarande inte fullt ut anpassat sig till detta. Medlemsstaterna bör dessutom enligt kommissionen bli bättre på att marknadsutsätta radiofrekvenser, bl.a. genom att tillåta handel med frekvenser och i övergången när man öppnar upp befintliga frekvensband för nya tekniker. I kommissionens förslag till råds - och parlamentsbeslut, program för radiospektrumpolitiken, föreslås åtgärder inom området. Medlemsländerna kan redan nu fastställa nationella mål och åtgärder som bidrar till att bredbandsmålet uppnås. Flera mobiloperatörer har pekat på svårigheterna att bygga ut nät t.ex. beroende på svårigheter att få bygglov för master. Kommissionen avser att följa upp denna fråga hos medlemsstaterna.

1.2.3.4 Förstärka och förenkla användning av strukturfonder och landsbygdsprogrammet

Medel från strukturfonder och landsbygdsprogram har hittills använts i begränsad omfattning för bredbandsutbyggnad, trots att EU stödjer detta. Inom strukturfonderna har exempelvis öronmärkts 2,3 miljarder euro för bredband för perioden 2007-2013. Hittills har dock endast 418 miljoner euro använts, vilket motsvarar 18 procent.

I syfte att öka användningen av sådana medel kommer kommissionen bl.a. att arbeta med att hjälpa stödberättigade regioner och ge riktlinjer för bredbandsinvesteringar t.ex. hur medlen kan användas i offentlig-privat samverkan.

1.2.3.5 Utveckla finansiella verktyg för bredbandsutbyggnad

Utbyggnad av bredband betraktas av många investerare som riskabla projekt, vilket t.ex. kan bero på långa återbetalningstider eller i övrigt osäkra ekonomiska förutsättningar.

I syfte att stödja offentlig-privat samverkan kommer kommissionen och Europeiska investeringsbanken under våren 2011 att lämna flera förslag till

åtgärder. Detta inkluderar även förslag på finansiella instrument som kompletterar befintliga finansieringsformer, t.ex. garantier. I avvaktan på att dessa nya instrument kan användas avser Europeiska investeringsbanken att utveckla och finansiera pilotprojekt och tillsammans med kommissionen undersöka möjligheterna att använda andra finansiella instrument för bredbandsutbyggnad.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inga effekter på gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet är anvisning till medlemsstaterna om vilka åtgärder medlemsstaterna bör vidtas för att bidra till att bredbandsmålet från Den digitala agendan för Europa ska uppnås. De åtgärder som anvisas har i huvudsak redan vidtagits genom Bredbandsstrategi för Sverige och meddelandet kommer därför inte att ha några budgetära konsekvenser i denna del. Vad gäller de finansiella instrument som aviseras kommer den närmare utformningen att framgå först när de enskilda förslagen presenteras under våren 2011. Någon analys av eventuella budgetära konsekvenser går därför inte att göra i detta skede. Kommissionen har vid förhandlingar i rådsarbetsgruppen förtydligat att förslagen inte kräver någon ny finansiering.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar Bredbandsmeddelandet och framhåller att det tydligare ska framgå att det är marknaden som ska svara för utbyggnaden och statens roll i första hand är att möjliggöra och underlätta för marknaden. Regeringen betonar vikten av att inte peka ut någon särskild teknik. Regeringen har också anfört att det behövs förtydliganden om de budgetära konsekvenserna, vilket kommissionen också har gjort.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flera medlemsstater pekar på behovet att bibehålla en marknadsdriven och teknikneutral inriktning. Många medlemsländer menar att det är bra att kommissionen ser närmare på t.ex. Europeiska investeringsbanken och att förenkla finansieringsmodellerna. Några medlemsstater har efterlyst ytterligare riktlinjer om hur partnerskap mellan offentliga och privata aktörer offentlig-privat samverkan (PPP) ska fungera och hur offentlig finansiering ska användas. Andra synpunkter som framförts i medlemsstatskretsen är förslag på riktlinjer kring hur investeringskostnader sänks och att målen är

för ambitiösa och de inte kommer att kunna nå dem. En annan synpunkt var att strategin är utmärkt med ambitiösa mål, men att också ett mål för minimihastighet bör definieras.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 114 fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt (EUF).

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte relevant.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådslutsatser om bredbandsmeddelandet förbereds för antagande vid telerådet i december. Förhandlingar om slutsatserna pågår i rådsarbetsgruppen. Sverige har fått gott gehör för våra synpunkter i rådsarbetsgruppen.

4.2 Fackuttryck/termer

-